

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 19 listopada 2010 r.

Wzrost 1,80 m
Ciężar ciała 75 kg
Marszał Prac Senackich
Wpłynęło dn. 24. 11. 10
nr. 9207 podpis

BON-IV-0702-3-2-ZW/10

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Małgorzata Krawczyk

Odpowiadając na przesłane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 28 października 2010 r. roku (znak: BPS/DSK-043-3020/10) oświadczenie Pana Senatora Ryszarda Knosali w sprawie ochrony praw osób dotkniętych jednoczesnym upośledzeniem wzroku i słuchu poprzez potraktowanie głuchoślepoty jako odrębnej niepełnosprawności, uprzejmie wyjaśniam:

W świetle przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (j. t. Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. *w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia* (Dz. U. z 2002 r. Nr 17, poz. 162, ze zm.) i rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz.U. z 2003 r. Nr 139, poz. 1328, ze zm.) - naruszenie sprawności organizmu, którego następstwem jest głuchoślepotą, stanowi przyczynę niepełnosprawności, a osoby z przedmiotową dysfunkcją traktowane są jako osoby niepełnosprawne.

Głuchoślepotą nie stanowi natomiast samoistnego symbolu przyczyny niepełnosprawności opartego na „kodzie” złożonym z następujących po sobie dwóch cyfr i jednej dużej litery oznaczającej rozpoznaną kategorię diagnostyczną. Klasyfikacja dotycząca chorób i problemów zdrowia powodujących naruszenie sprawności organizmu stanowiące przesłankę kwalifikacji orzekanej osoby do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, zawarta została w § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

Zaburzenia funkcji organizmu zostały pogrupowane w odpowiednie kategorie według pokrewieństwa ich zasadniczej tematyki i opisanego podobieństwa. Natomiast § 32 ust. 2 przedmiotowego rozporządzenia zawiera jednolity, alfanumeryczny system oznaczania symbolu przyczyny niepełnosprawności oparty na wskazanym „kodzie”.

Zgodnie z powyższym, przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez:

- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, w tym głuchoniemotę, głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu niepoprawiające się w wystarczającym stopniu po zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego,
- choroby narządu wzroku, w tym wrodzone lub nabyte wady narządu wzroku powodujące ograniczenie jego sprawności, prowadzące do obniżenia ostrości wzroku w oku lepszym do 0,3 według Snellena po wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi lub ograniczenie pola widzenia do przestrzeni zawartej w granicach 30 stopni.

Powyższym przyczynom niepełnosprawności został przypisany określony symbol przyczyny niepełnosprawności. I tak symbol 03-L oznacza zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O – choroby narządu wzroku.

Zatem osoby głuchoniewidome w zależności od stopnia upośledzenia narządu słuchu i/lub narządu wzroku będą kwalifikowane do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności.

W przypadku, gdy choroby słuchu w porównywalnym stopniu (np. umiarkowanym) wpływają na zaburzenie funkcji organizmu osoby niepełnosprawnej, tak jak choroby narządu wzroku, to orzeczenie o stopniu niepełnosprawności będzie zawierało obydwa symbole przyczyny niepełnosprawności (03-L/04-O). Stanowi o tym § 32 ust. 4 rozporządzenia *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*, zgodnie z którym orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenia funkcji organizmu.

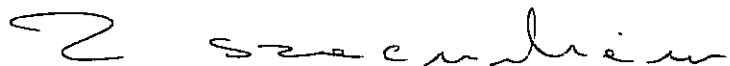
Głuchota zupełna w uchu prawym i lewym jest przesłanką kwalifikującą osobę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Bowiem osoby z tym schorzeniem nie wymagają, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, a tym samym nie spełniają przesłanek kwalifikujących do znacznego stopnia niepełnosprawności. Z kolei dysfunkcja narządu wzroku może być przesłanką kwalifikującą osobę do znacznego stopnia niepełnosprawności. Osoby z tym schorzeniem mogą bowiem wymagać, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, a tym samym spełniają przesłanki kwalifikujące do znacznego stopnia niepełnosprawności. Ponieważ orzeczenie może zawierać tylko jeden stopień niepełnosprawności, to w sytuacji gdy u osoby orzekanej występuje schorzenie, które uzasadniałoby zaliczenie jej do niższego stopnia niepełnosprawności niż ustalony w rozstrzygnięciu (np. osoba ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności z powodu chorób narządu wzroku – 04-O, ale występuje u niej choroba narządu słuchu – 03-L uzasadniająca ustalenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności), osoba taka zostanie zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności – 04-O. W takim jednak przypadku skład orzekający może zamieścić odpowiednią adnotację w uzasadnieniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności/niepełnosprawności.

Takie rozwiązanie w żaden sposób nie wpływa negatywnie na sytuację osoby głuchoniewidomej, ponieważ przepisy prawa powszechnego określające ulgi i uprawnienia skierowane do osób niepełnosprawnych w żadnym przypadku nie ustalają jako warunku skorzystania z nich łącznego wystąpienia głuchoty i dysfunkcji narządu wzroku. Tytułem przykładu w przypadku ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zadań realizowanych na rzecz tych osób przez powiaty, przepisy *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (Dz. U. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.)

ustalają jako zasadniczy warunek uzyskania dofinansowania posiadanie statusu osoby niepełnosprawnej. Przyczyna niepełnosprawności w żaden sposób nie wpływa na możliwość uzyskania wsparcia finansowego z dwóch zasadniczych powodów. Po pierwsze o dofinansowanie mogą ubiegać się wszystkie osoby niepełnosprawne, a więc również osoby posiadające orzeczenia organów rentowych, traktowane na równi z orzeczeniami o niepełnosprawności (orzeczenia ZUS oraz orzeczenia KRUS, MON i MSWiA - w przypadku tych trzech ostatnich wydane do dnia 1 stycznia 1998 r.). Przedmiotowe orzeczenia nigdy nie zawierały i nie zawierają symbolu przyczyny niepełnosprawności, bardzo często nie zawierają również samej przyczyny niepełnosprawności. Uzależnienie dofinansowania od symbolu przyczyny niepełnosprawności byłoby zatem dyskryminujące w stosunku do osób posiadających orzeczenia organów rentowych, ponieważ pozbawiałoby te osoby możliwości uzyskania wsparcia. Po drugie przepisy przedmiotowego rozporządzenia określają przedmiot wsparcia (np. dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się), ale nie określają rodzaju wsparcia, czyli np. urządzenia, które ułatwiałoby komunikowanie się. Rodzaj wsparcia uzależniony jest od indywidualnych potrzeb wnioskodawcy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym w nadesłanej korespondencji zgłosiło postulat wprowadzenia odrębnego symbolu przyczyny niepełnosprawności. W związku z tym wystąpieniem zapadła decyzja o zaproszeniu przedstawicieli Towarzystwa na spotkanie celem omówienia zasygnalizowanego problemu oraz możliwości jego racjonalnego rozwiązania w ramach obowiązującego porządku prawnego. Jednocześnie podjęte zostały działania konsultacyjne ze specjalistami-orzecznikami wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, służące m.in. oszacowaniu skali zjawiska z perspektywy ponad dwunastoletniego funkcjonowania systemu orzekania o niepełnosprawności.

W konsekwencji przedmiotowych działań zostały przygotowane projekty nowelizacji rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia i rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zakładające wprowadzenie głuchoślepoty jako odrębnej kategorii oznaczonej samoistnym symbolem przyczyny niepełnosprawności. Przywołane projekty powinny w najbliższym czasie zostać skierowane do dalszych prac legislacyjnych.

z up. **MINISTER**

Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU